

Rakas isoäiti!

Suuri kiitos viimeisimmästä kirjeestäsi ja setelistä sen sisällä. Olit enemmän kuin oikeassa arvellessasi, että minulla on näin kesän myötä hiukan enemmän juoksevia menoja.

Oli ilahduttavaa kuulla, että olet viihtynyt edelleen Bathissa ja hoidot ja terveysvesi auttavat kihtiisi. Toivottavasti olosi jatkuukin hyvänä. Tämä talvi oli niin ankara, että olit viisas, kun lähdit Englantiin.

Me tietysti olemme ikävöineet Sinua hirvittävästi. Oli mukava kuulla, että Sinäkin ehdit ikävöidä meitä kaikkien uusien tuttavuuksiesi parissa! Toivottavasti tulet pian kotiin, vaikka tietysti tämä meikäläinen seurapiirielämä ei ole mitään kylpylän jälkeen. Isä tai minä olemme käyneet säännöllisesti katsomassa, että asunnollasi on kaikki kunnossa. Isä varmaan onkin kirjoittanut Sinulle siitä kaikesta. Äiti sanoi hoitavansa suursiivouksen sitten kun tietää, koska palaat.

Me voimme hyvin ja olemme olleet enimmäkseen terveinä. Hyvä niin, sillä kun äiti joutui vilustumisen tähden vuoteeseen muutamaksi päiväksi kevättalvella, se merkitsi täyttä kaaosta tässä taloudessa. Te äiti-ihmiset olette niin kovin monessa asiassa korvaamattomia! Hän toipui onneksi nopeasti, sillä vaikka sisarellani on monia hyviä avuja, ei hänestä oikein ollut taloutta hoitamaan.

Ei häneltä nyt tietysti sitä voi niin kovasti vaatiakaan, hänhän käy kouluaan enemmän tai vähemmän ahkerasti — en tosin tiedä, oppiiko hän siellä yhtään mitään, mutta hauskaa hänellä tuntuu olevan. Kirjoittanee Sinulle itse kuulumisistaan.

Olettavasti hän ei mainitse sanallakaan nimeä Alan Smollett, äläkä sano, että minä kerroin! Se on joku poikakoululainen, jonka kanssa sisarellani on talven aikana ollut tapana kadota kävelemään. Huolehtivan veljen tavoin olen tietysti kuulustellut Chrissyä asiasta, ja ymmärtääkseni

poika on kunnollinen.

Viime kirjeessäsi kysyit, olenko minä kipeä, kun en ole koko talvena kirjoittanut mitään mistään ”uusista tytöistä”. Myönnän, että olen varmaan ansainnut tuon näpäytyksen, mutta tottahan Sinä tiedät, isoäiti, etten ole ollut heidän kenenkään suhteen aivan tosissani.

Kun viimeksi otin isän kanssa yhteen, sainkin taas kerran kuulla, miten minun olisi aika jo vakiintua ja miten minun pitäisi ottaa *jokin asia* tosissani. (Älä nyt murehdi tätä, isoäiti. Ainahan me otamme yhteen. Ei se taaskaan alkanut sen vakavammasta kuin että minä ehdotin jotakin muutoksia myymälässä, ja isähän ei kestä sitä, että häntä koettaa neuvoa. Murjotimme tahoillamme jonkin aikaa ja koetimme sitten olla kuin ei mitään olisi tapahtunut)

Kummallista tässä on se, että kun minä sitten teen jotakin ”vakiintuakseni” ja ”ollakseni tosissani”, saan kuulla, miten minun pitäisi joskus olla kotona eikä juoksennella iltakaudet kaupungilla!

Olen kaivannut Sinua kovasti, isoäiti. Jos olisit ollut tämän talven ja kevään kotona, olisin jo monta kertaa tullut luoksesi ripittäytymään, sillä jälleen kerran kaipaisin viisaita neuvojasi. Ja haluaisin kertoa Sinulle ihmisestä, joka on ensimmäisen kerran saanut minut todella harkitsemaan ”vakiintumista”. Olisi helpompi kertoa siitä kasvotusten kuin kirjeessä, mutta kun kerran päätit olla Bathissa näin pitkään, minun lienee jo paras jotakin kirjoittaa.

Turha kai sanoakaan, että tämä on luottamuksellista! Chrissy tietää jo aivan liikaa, sillä vaikka hänellä on hyvä sydän, hän on melkoinen lörppäsuu, enkä halua äidin ja isän sekaantuvan tähän ennen kuin uskallan toivoa jotakin. Enkä uskalla toivoa vielä vähään aikaan mitään. (Kuulen Sinun sanovan, että on aivan oikein, jos minäkin saan joskus hiukan räpistellä. Nöyrästi tunnustan, että niin se varmasti onkin. Kunhan en joudu räpistelemään mahdottoman kauan. Olen oppinut kai liian hyvälle.)

Jos olisin luonasi Lady Stair’s Closessa, kuten toivoisin

olevani, Sinä varmaan tässä kohdin jo ravistelisit minua ja käskisit lopettamaan esipuheet ja siirtymään tarinaan. Kuulehan sitten.

Muistat varmaankin, että äiti ja isä pitivät Chrissyille syksyllä syntymäpäiväkestit. Käytännössä siis asunto oli täynnä kikattavia tyttökouluilaisia, ja minun alkuperäinen tarkoitukseni oli pysytellä sieltä niin kaukana kuin suinkin.

Mutta Chrissy jännitti iltaa kauheasti – tulossa oli myös muutamia hänen uusia luokkatovereitaan, ja hän pelkäsi, ettei kaikki menisi hyvin ja että näillä olisi ikävää. Kuulemma jollakin heistä oli jo ollut syntymäpäivänään tanssiaiset, ja sellaisiahan ei meidän tiloissamme voisi järjestää, joten Chrissy pelkäsi juhliensa vaikuttavan lapsellisilta.

Niinpä hän pyysi ja kerjäsi, että tulisin mukaan edes osaksi iltaa. En oikein käsittänyt, miten minun läsnäolonni voisi viihdyttää sellaista koulutyttöjen laumaa, mutta en hennonut lupulta kieltäytyäkään.

Sitä paitsi minua kiinnosti yksi näistä Chrissyn uusista tovereista. Hän oli koko syksyn lörpötellyt jostakin Beatrice Stewartista – jota kuulemma pitää ehdottomasti kutsua Bettyksi eikä Beaksi – ja joka on kotoisin Ylämaalta ja kaikella tavalla ihmeellinen. En osannut päättää, mikä osa Chrissyn puheista oli totta ja mikä ei, tiedäthän Sinä miten paljon hän puhuu. Mutta minua kiinnosti nähdä tämä ”maailman paras kirjoittaja”, joka oli ”niin rakas ystävä” ja ”kovin herttainen”!

Jossakin vaiheessa iltaa siis jätin isän kauppaan ja läksin ylös asuntoon. Minua vastaan tulviva puheensorina kertoi, että tuskinpa kenelläkään ikävää oli. Mutta äiti oli luvannut tehdä kanelileivoksia, ja tunnustettakoon, että ne houkuttelivat minua enemmän kuin vieraat, sillä minä en oikein viihdy lastenkamarissa.

Mutta koska minut oli kerran pyydetty paikalle vieraita huvittamaan, menin sisään ja koetin olla huvittava. Todennäköisesti olin lähinnä ärsyttävä.

Tunsin joukosta muutamia Chrissyn vanhoja ystäviä. Mutta tyttöjä oli niin monta, että arvelin olevan kohteliasta kysyä

muidenkin nimet.

He vastasivat vuorollaan innokkaina — kaikki paitsi yksi joukosta. Hän oli lapsellisen näköinen tyttö, jonka vaaleat kiharat oli sidottu kimpuksi niskaan ja jolla oli yllään valkea puku kuin enkelillä. Hän näytti pelkäävän minua ja yritti piiloutua johonkin äidin viherkasvien taakse.

Kysyin Chrissyä, kuka tuo ujo olento oli, ja hämmästykseni Chrissy vastasi tytön olevan Betty Stewart. Olin sisareni puheiden perusteella saanut tuosta hänen palvomastaan ihmeolennosta aivan toisenlaisen kuvan. Ainakaan en ollut osannut odottaa hänen olevan ihmisarka!

En käsittänyt, mistä se tuli, mutta yhtäkkiä kuulin nimittäväni tyttöä Sapphoksi, rakkauden runoilijattareksi. Lapsi parka punastui ja hämmästytti entisestään ja minä lakkasin nopeasti kiinnostuksesta häneen enää mitään huomiota, jotta tekisi hänen oloaan vieläkin kiusallisemmaksi.

Mutta sen illan aikana en saanut hänestä silmiäni irti. Jo se, että hän oli siitä puhelevasta ja kikattavasta parvesta ainoa maalta tullut, teki hänestä mielenkiintoisen. Vaikka hän näytti vielä lapselta, hänen sinisissä silmissään oli outoa kypsyyttä ja vakavuutta. Sellaista olen ennenkin nähnyt niiden ihmisten silmissä, joita ei ole liian aikaisin pakotettu aikuisen muottiin.

Voin arvata, että olet vähän järkyttynyt, isoäiti. Niin olin minäkin. Kuka olisi saattanut kuvitella, että Edinburghin tyttöjen hemmottelema Duncan Fleming kiinnostuisi pikkusisarensa luokkatoverista!

Ja kaiken huippu oli se, että tyttö tuntui olevan minulle aivan immuuni, enkä minä ole sellaiseen oikein tottunut. Järjestin hänet itseäni vastapäätä teepöydässä ja omahyväisesti kuvittelin hänen olevan kohta valmis pieneen silmäpeliin, sillä sen tiedän kyllä osaavani ja siitä tytöt yleensä pitävät. Mutta kesti aikansa, ennen kuin sain hänet edes puhumaan itselleni saati hymyilemään (tosin se oli odottamisen arvoista, sillä hänellä on hymykuopat!), ja loppuillasta hän vältteli minua kaikin tavoin.

Jos et silloin jo olisi lähtenyt kylpylään, isoäiti, olisin

varmaan tullut puheillesi. En ole koskaan elämässäni ollut niin sekaisin ja hämilläni. Eihän minulla yleensä ole ollut mitään vaikeuksia osoittaa mielenkiintoani tytöille – mutta silloin tyttö on jo yleensä valmiiksi myötämielinen. Ei minua ole aiemmin kukaan *pelännyt!*

Joitakin päiviä myöhemmin Betty tuli kirjakauppaan ostamaan kirjoitusvihkoa. Hyvin vakava pieni nainen, joka keskittyi määrätietoisesti valitsemaan vihkonsa kansien väriä! Kiusoittelin häntä hiukan ja tunsin, että hänen vakavuutensa oli vain ujoutta ja että siellä takana oli jotakin, jota minä en voinut vastustaa, vaikka en edes tiennyt, mitä se oli.

Sitten tapasimme pari kertaa kadulla. Ensimmäisellä kerralla hän käveli käsikoukku sietämättömän hyvännäköisen nuoren miehen kanssa, ja sydämeni muljahti ilkeästi. (Sinä varmaan sanot, että se oli minulle oikein. Ehkä olikin. Mutta ikävältä se tuntui silti.) Kun sitten muistin Chrissyn maininneen, että Betty asui täysihoidolassa veljensä kanssa, helpotukseni oli suorastaan huolestuttavaa. Siihen asti nimittäin olin koettanut itselleni vakuuttaa, että oikeastaan en lopulta ollut hänestä kiinnostunut, kunhan huvikseni häntä ajattelin.

Toisella kerralla yllättäen kohdatessamme hän oli yksin, ja tartuin heti tilaisuuteen pyytäen häntä seurakseni läheiseen kahvilaan. Mutta minut torjuttiin niin kylmän päättäväisesti, että jäin seisomaan aivan hämmästyneenä pystymättä pitämään puoliani. Sinä, isoäiti, olet aina puhunut vain ylämaalaisten ystävällisyydestä ja vieraanvaraisuudesta. Olisit sentään voinut vähän varoittaa ylpeydestäkin!

Normaalisti olisin tällaisessa tilanteessa – jos olisin jaksanut vielä nähdä vaivaa – lähettänyt kukkia tai suklaata. Mutta epäilin vähän, että se ei auttaisi tässä tapauksessa. Ajattelin siis antaa periksi ja unohtaa hänet. Loppujen lopuksi hän *oli* tyttökouluinen, ja – no niin, meressä on paljon kaloja.

Ongelmallista oli se, että Chrissy puhui hänestä joka päivä, ja toisinaan näin hänet siinä tyttöjoukossa, jonka kanssa

sisareni käveli koulusta kotiin. Eikä kumpikaan seikka ollut oikein hyväksi mielenrauhalleni. *Minun* mielenrauhalleni! Muistatko, isoäiti, kun sanoit, että kompastuisin vielä omaan näppäryyteeni, ellen lakkaisi hakkailemasta tyttöjä? Toivottavasti olet nyt tyytyväinen.

Viikot kuuluivat, joulun lähestyi, Naisopiston lukukausi päättyi. Joulujuhlasta tullessaan Chrissyllä oli maansuru siitä, ettei hän näkisi Bettyä moneen viikkoon, mutta hän kertoi aikovansa aamulla vielä asemalle saattamaan tätä junaan muutamien luokkatoverien kanssa.

En saanut olluksi. Ei kukkia tai suklaata tälle tytölle – vaan kirja. Livistin takaisin myymälään, jonne oli juuri päivällä tullut uutta antiikin runoantologiaa ja hyvin viehättäviä kirjanmerkkejä. Sujautin kirjanmerkin Sapphon kohtaan, kirjoitin kirjan nimiölehdelle omistuksen, joka oli kyllin mitäänsanomaton ollakseen sitomatta minua mihinkään, ja paketoin koko hoidon.

Sinä tiedät, isoäiti, miten läheisiä me olemme Chrissyn kanssa ikäerostamme huolimatta. Olet monesti itse sanonut iloitsevasi hyvistä väleistämme ja vähäisistä riidoistamme. Mutta nyt olisit kyllä pahoittanut mielesi siitä, miten sydämettömästi pikkusisareni suhtautui veljensä herkimpiin tunteisiin.

Kun illallisen jälkeen menin hänen huoneeseensa puhelemaan ja sitten vähän kuin ohimennen pyysin, että hän antaisi aamulla asemalla pakettini Bettylle, hän purskahti nauruun ja oli kiusoitella minut hengiltä. Ja mitä tein minä? Kuuntelin häntä korvat punaisina ja puolustamatta itseäni sanallakaan.

Ilmeisesti se teki julmaan pojantyttäreesi vaikutuksen, sillä Chrissy heltyi ja oli sitten oikein sisarellisen suloinen. Hän lupasi hoitaa paketin perille, vakuutti vakuuttamasta päästyään, ettei kukaan kilpailijani odota Bettyä tuossa hänen kaukaisessa kotikylässään, ja sanoi koettavansa puhua puolestani.

-Voi Duncan, hän sitten sanoi eikä voinut taas olla

nauramatta, se ilkimys, -me olemme usein isoäidin kanssa miettineet, millainen tyttö sinut valloittaa, kun sinä olet niin mahdoton! Mutta nyt taitaa kyse olla siitä, valloitatko *sinä* Betty'n!

(En kai minä sentään mahdoton ole ollut, isoäiti? Minkä minä sille voin, että pidän tytöistä ja he pitävät minusta.)

Viime joulu oli suoraan sanoen aika ikävä. Sinä et ollut juhlimassa sitä kanssamme, eivätkä mitkään tavanomaiset ajanvietteet kiinnostaneet minua. Sen sijaan minulla oli aivan liikaa aikaa miettiä kaikkia niitä huvituksia, joista Betty kotoaan Chrissylle kirjoitti.

Sisareni antoi nimittäin hyvántahtoisesti minun lukea kirjeet, vaikka en tiedä, oliko se minulle oikein hyväksi. Uudenvuodentanssiaisia ja muuta roskaa! Minun mielestäni kunnan tyttöjen pitäisi istua vuodenvaihteensa kotona eikä liehua ympäriinsä vieraiden miesten käsivarsilla. (Serkkuja, muka! Ei kenelläkään ole niin monta serkkua.)

Se, että itsekin olin lopulta lähtenyt ulos, johtui lähinnä siitä, että kotiin jäämiseni uudenvuodeniltana olisi saanut äidin soittamaan tohtorille. Häivyin siis vähin äänin eläviin kuviin, vaikka minut oli kutsuttu pariinkin juhliin. Tuntui jotenkin väärältä lähteä hakemaan muuta seuraa, kun minun on tunnustettava, että mielessäni pyöri vain yksi, jonka seurassa olisin halunnut olla.

En tiedä, mitä Betty lahjastani ajatteli — hän ei hiiskunut siitä Chrissylle kirjoittaessaan, vaikka palattuaan kaupunkiin oli pyytänyt välittämään kiitoksensa — mutta ehkä se jotakin vaikutti. Sillä kun myöhemmin talvella törmäsimme kaupungilla hänen lupapäivänään, hän ei lähtenyt pakoon. Tein hänen kanssaan sinunkaupat puoliväkisin ja raahasin hänet seurakseni kahvilaan, eikä hän enää vastustellut.

Hyvin nöyrästi ehdotin tuolle ihanalle olenolle ystävyyttä — viattomasti ystävyyttä — ja olin tukehtua onneeni, kun tarjous hyväksyttiin. Ja sen jälkeen hän ei ollut enää se huolestunut ja totinen lapsi, vaan säkenöivä tarinankertoja, iloinen, säteileväsilmainen ylämaalaistyttö, jota olisin

kuunnellut ja katsellut viikon syömättä.

Valitettavasti unohdin piirittäväni tyttökoululaista. Ja tyttökoululaisilla on hyvin tiukat säännöt. Samaan kahvilaan osui joku Bettyn opettajattarista, ja Sappho parka oli ilmeisesti saanut koulussa ankarat moitteet juotuaan kahvia seurassani. Chrissy antoi minun kuulla kunniani, ja olin rehellisen pahoillani asiasta.

Mutta siitä en ole pahoillani, että kaiken tämän jälkeenkin Betty suhtautui minuun iloisen toverillisesti. Kyllä, toverillisesti. Enempää en uskalla vielä edes toivoa. Chrissyn varjolla olen saanut soluttauduttua vähitellen heidän ystäväpiiriinsä silloin, kun on tarvittu syystä tai toisesta kavaljeeria. Olen kaikessa viattomuudessa ja rakastavana veljenä ajanut koko luokan luistinradalle tai vienyt sisartani konsertteihin ja teatteriin. Jos hän tahtoo silloin mukaansa ystävättären, minkäpä minä sille voin.

Nyt Sinä jo naurat siellä, isoäiti, ja minä suon sen Sinulle. Näin vähään Sinun pojanpoikasi nykyään tyytyy! Kun saan vain istua teatteri- tai konserttialissa hänen vieressään ja salaa katsella häntä esityksen aikana, pitää kättäni käsinojalla niin, että se melkein koskee hänen sormiaan, rupertella hänen kanssaan väliajalla ja matkoilla niitä näitä, olen tyytyväinen. Toistaiseksi.

Hän eläytyy aivan tavattomasti. Näytelmän tai baletin juoni suorastaan loistaa hänen kasvoiltaan, ja musiikkia kuunnellessa hän istuu usein silmät kiinni, huulet vähän liikkuen. Kun ensimmäisellä kerralla kiusoittelin häntä kysyen, oliko hän nukahtanut, hän katsoi minuun moittivasti ja sanoi ”kirjoittaneensa tarinaa päässään” musiikin mukaan. Tahtoisin totisesti päästä tutustumaan niihin tarinoihin!

Otin meille usein ajurin vain siksi, että palattaessa Chrissy jäi täysihoidolan ovelle vaunuihin odottamaan ja minä sain saattaa Bettyn ylös ovelle ja siinä kahden kesken vaihtaa muutaman sanan.

Onneksi talvi on ollut kylmä ja välillä katu ja porrasaskelmat hyvin liukkaat. Ajuri on siis ollut monta kertaa

aivan järkevä valinta, etteivät tytöt vilustu iltahepenissään. Eikä kukaan voisi moittia minua siitä, että pidän Sapphon pientä, lapasen peittämää kättä lujasti omassani, kunnes hän on turvallisesti ovella — ja ehkä silmänräpäyksen sen jälkeenkin.

Mutta Chrissy on hyvä pieni sisar, ja vähitellen hän alkoi jäädä pois seurastamme, ensiksi tietysti jonkin aivan uskottavan syyn perusteella ja sittemmin luonnollisesti. Tosin tunnustan, isoäiti, koska voin luottaa Sinuun: me olemme monesti lähteneet ulos yhdessä ja palanneet yhdessä, mutta viettäneet illan tahollamme. Näin emme kumpikaan ole joutuneet selittelemään kotona mitään sen kummempaa. Etkä sitten kuullut tätä minulta.

Mutta muuten olen kyllä saanut selitellä aivan tarpeeksi. Betty on kotoisin ylämaalaisesta pikkukylästä, hänellä on yhdeksän sisarusta ja hän on totisesti perhetyttö sanan kaikissa merkityksissä. Hän asuu rouva Cochranen täysihoidolassa Rose Streetillä veljensä Robertin kanssa, joka opiskelee seminaarissa, ja veli valvoo sisartaan ankarammin kuin lohikäärme prinsessaa.

Kun ensimmäisen kerran hain Bettyä teatteriin kahdestaan, ilman Chrissyä, Robert vaati saada nähdä, että minulla todella oli teatteriliput. Lisäksi hän kysyi esityksen keston, joten epäilen hänen odottaneen sisartaan kotiin kellosta aikaa katsoen. Onneksi Sappho oli vielä huoneessaan laittautumassa eikä nähnyt nöyryytystäni. Hän tuskin huomasi sitäkään, että kun palatessamme puhelimme hetken täysihoidolan ovella, hänen veljensä valvoi ikkunassa. Olisi mielenkiintoista tietää, mitä hän olisi tehnyt, jos olisin koettanut suudella hänen sisartaan. Vieläkö ylämaalaiset harrastavat verikostoa?

Toisaalta, en minä voi häntä moittia. Samalla tavalla varmaan itse käyttäytyisin, jos monta vuotta vanhempi mies alkaisi liehitellä omaa sisartani.

Mutta kun kuukaudet ovat kuluneet, olen sinnikkäällä itseni tykö tekemisellä päässyt siihen asemaan, että minusta on tullut jotakin sopivan arkipäiväistä. Olen alkanut mahdollisuuksien

mukaan ”sattumalta” osua Bettyn tielle, kun tiedän hänen tulevan koulusta tai kirjastosta, vaikka isä ja äiti valittavat siitä, että olen ”aina menossa”.

Mitä useammin tapaamme, sitä iloisemmin ja luontevammin hän minuun suhtautuu, sitä enemmän hän uskoutuu minulle asioistaan. Meistä on tullut todella ystävät.

Tosin välillä mietin, eikö hän todellakaan aavista minun toivovan mitään muuta! Kerran mennessäni hakemaan häntä täysihoitolasta — Ruususen linnasta, kuten hän sanoo, sillä hänellä on hauska tapa nimetä paikkoja — huoneiston ovi oli raollaan portaisiin. En kuullut, mitä hänen veljensä sanoi, mutta kuulin Bettyn vastaavan kirkkaalla äänellä vähän huvittuneena:

-Sehän on vain Duncan!

Niin paljon olen muuttunut tämän talven aikana, että kenen tahansa toisen edinburghilaistytön silmissä minua ei vähääkään haittaisi olla ”vain Duncan”. Mutta myönnettäköön, että Sapphon suusta se kirpaisi, kovastikin. Varsinkin, kun hän on äärimmäisen romanttinen — *kaikkien muiden kohdalla!*

Mutta romanttisuuden lisäksi hänessä on suorastaan pelottavaa kunnianhimoa. Hän aikoo suorittaa kahden vuoden tyttökoulukurssin vuodessa ja pyrkiä ensi syksynä opettajaseminaariin, ja keväällä kului viikkoja, etten juuri saanut tavatuksi häntä, kun hän vain luki ja luki.

Lisäksi hän kirjoittaa aivan tosissaan ja suunnittelee hyvin vakavana tulewansa sekä opettajattareksi että kirjailijattareksi. On oikeastaan ihme, että hän sietää minua, joka en halunnut käydä koulua enempää kuin oli pakko.

Tänä talvena olenkin vähin äänin koettanut paikkailla yleissivistystäni ja lukenut paljon, mikä toivottavasti ilahduttaa Sinua, isoäiti. Siitä on se etu, että toisinaan pääsen kertomaan hänelle tästä maasta tai kaupungista asioita, jotka ovat hänelle uusia. Kun hän katsoo minuun hämmästyneenä ja ihastuneena ja sanoo ”todellako?” ja ”voi, miten paljon sinä tiedät asioita!” minä taidan loistaa kuin hehkulamppu.

Hänessä on jotakin niin vapaata ja luonnollista, että se

hämmästyttää minua kerta toisensa jälkeen. Jos aluksi juhlallisesti hain häntä ”ulos”, olen nyt oppinut, että hänet voi todellakin viedä myös *ulos*. Yhtä lailla kuin teatterisalin sametti-istuimilla hän viettää mielellään aikaa raittiissa ilmassa, ja monesti kuljemme Holyroodin puistossa tai kiipeämme Calton Hillille. Istumme epämukavasti Dugald Stewartin muistomerkin kivijalalla ja viihdymme tavattomasti, sillä melkoinen filosofi on joskus tämä suloisempikin Stewart. Me puhumme kaikesta maan ja taivaan välillä, ja me nauramme paljon, sillä hän on nuoreksi tytöksi hämmästyttävän huumorintajuinen.

Mutta me saatamme olla myös hiljaa yhdessä. Kerran kävelimme koko Princes Streetin puiston itäisen käytävän päästä päähän puhumatta sanaakaan, ja se oli yksi elämäni parhaita kokemuksia.

Hänen kätensä lepäsi käsivarrellani kuin pieni lintu turvallisella oksalla, hän katseli ympärillämme levittäytyvää laaksoa ja Linnaa ja välillä minua ja hymyili hiukan. Kun tuttavia tuli vastaan ja he tervehtivät ja katsoivat häntä vähän uteliaasti, olin haljeta ylpeydestä. (Tosin toivon hänen olevan kyllin viaton ollakseen ymmärtämättä, miksi muutamien kohtaamiemme nuorten naisten ilmeet ovat olleet varsin happamat. Minusta ei ole ollut paljonkaan iloa vanhoissa piireissäni viime syksyn jälkeen.)

Hyvin monta kertaa olen ollut ottamaisillani puheeksi vakavammat asiat, hyvin monta kertaa olen jo tahtonut paljastaa hänelle, mitä hän minulle todella merkitsee. Mutta olen saanut vielä hillityksi itseni.

Vaikka tunnen olevani koko lailla mennyttä miestä, haluan silti kuulostella itseäni. Pelkään vieläkin, että kiinnostukseni johtuu vain siitä, että hän on niin vaikea valloitettava kaiken puolin. Ja haluan antaa hänelle aikaa kasvaa ja tottua minuun ensin turvallisena ystävänä. Se tekee hyvää yhtä lailla minulle. Tahdon olla mies, jota hän voi kunnioittaa. Tahdon olla hänen arvoisensa.

Vaikka tunnustettakoon, että samalla haluan myös pitää

vahtia. Hän on vielä mieleltään lapsi, mutta hänestä kasvaa suloinen nainen. Pelkään, että hyvin pian joku muukin iskee häneen silmänsä, ja silloin tahdon olla valvomassa etujani.

Minulla on onneksi Chrissyssä luotettu vakooja, joka on jo tehnyt hälytyksen ensimmäisestä vaaratekijästä. Poikakoulun kevättanssiaiset olivat jokin aika sitten, ja onneton Jessie Dalrymple oli mennyt esittelemään Bettyn jollekin pikkukaverille. Minun mielestäni poikakoulut pitäisi ylittää sijoittaa mahdollisimman kauaksi ihmisasuksesta. Ne eivät voi olla hyväksi kansakunnan kehitykselle!

Olin niin pahalla päällä sinä iltana, jolloin tiesin tuon koulupojan saavan tanssia Sapphon kanssa, pitää kättään hänen vyötäisillään, katsoa alas hänen sinisiin silmiinsä ja syödä illallista hänen vierellään, että taisin karkottaa myymälästä pari asiakasta. Isä ei onneksi ollut näkemässä.

Eikä mielialani ole lainkaan parantunut siitä, että sittemmin Sappho on viettänyt hyvin paljon aikaa samaisen pojan kanssa. Ihmettelen, eikö hänen veljellään ole *siihen* mitään sanomista! Minulla kyllä on.

-Mutta Duncan, saahan minulla toki olla muitakin ystäviä, Sappho sanoi hämmästyneenä, kun vähän moitin häntä. - Meillä on niin paljon puhuttavaa sydämen asioista.

Sydämen asioista! En tiedä, mitä kasvoni paljastivat, mutta hän alkoi nauraa ja selitti, että kyse on hänen luokkatoveristaan ja jostakin poikakoululaisesta, jotka ovat sotkeutuneet johonkin Shakespearelta haiskahtavaan draamaan. Chrissyn mukaan Sappho onkin aivan tavattoman taitava järjestämään ihmisten asioita. Pelkään vain, että hän kohta järjestää omiaankin.

Enkä voi olla ajattelematta tulevaa kesää ja niitä pitkiä viikkoja, jotka Sappho viettää kotonaan. Eivät kai miehet sielläkään sokeita ole! Siksi olen miettinyt keinoa, jolla voisin käydä häntä tapaamassa, ja luulen sellaisen keksineeni. Tiedäthän, että olen muutamana kesänä kiertänyt maaseudulla myymässä lehtitilauksia isän liikkeen nimissä. Nyt ajattelin

kysyä isältä, voisinko tällä kertaa osoittaa retkeni Ylämaalle. Katsoin jo kartasta, ettei Fort Williamista olisi aivan mahdoton kävely matka pieneen Glen Longin kylään.

Pitää vain esittää tämä niin, ettei isä epäile mitään, vaan laskee minut matkaan. Sillä samalla, kun hän valittaa minun ”vakiintumattomuuttani”, hänen mieleensäkään ei ilmeisesti tule, että ”kaupungilla juoksenteluuni” voisi olla jokin syy. (Oletan, isoäiti, että Sinä lausut tässä kohdin pojalleesi muutamia viisauden sanoja siitä, miten hyvää raitis vuoristoilma ja reipas liikunta maaseudulla tekee vakiintumattomille, kaupungilla juoksenteleville nuorille miehille.)

Tämän tähden siis en ole kirjoittanut Sinulle riviäkään mistään ”uusista tytöistä”. Tätä yhtäkin kun olen pitänyt lähestulkoon salaisuutenani! Mutta pelkään vähän, että kotiin palattuasi joudut kuulemaan hyvinkin paljon lisää yksityiskohtia, sillä — no, olisi niin mukava voida puhua hänestä jonkun kanssa. (Tahtoo sanoa: voida kertoa jollekulle, miten suloinen ja herttainen ja iloinen ja hauska ja ihastuttava hän on! Sen verran sentään yritän pitää yllä isoveljellistä auktoriteettiani, etten puhu moisia Chrissyn kuullen.)

Toivottavasti siis tulet pian kotiin, isoäiti, jottei minun tarvitse katkaista postinkantajan selkää näillä epistoloillani. Ja toivon, että saisin esitellä Bettyn Sinulle jossakin vaiheessa. Sinä pitäisit hänestä. Eihän kukaan voi olla pitämättä hänestä! (Vaikka tietysti heidän luokallaan on ollut niitä suuria tyttömäisiä katastrofeja, joita minäkin jouduin todistamaan luistinradalla. Ei niistä sen enempää, koska Sappho uskoutui minulle enkä tahdo pettää häntä.) Ja Sinä hurmaisit hänet ja ehkä voisit sanoa hyvän sanan puolestani.

Mutta siihen asti toivotan Sinulle kaikkea hyvää. Olen sanoinkuvaamattoman kiitollinen siitä, että minulla on tällainen isoäiti, jolle voin kertoa asiani. Kenelle muulle minä ne kertoisin! Tule pian kotiin.

Lämpimin terveisin

Duncan

~*~*~*~

***Tähän päättyy jouluaaton tarina.
Joulupäivän tarina julkaistaan huomenna klo 20.***

Olen ollut kautta Betty-sarjan Duncanin hahmoon muuten tyytyväinen, mutta minua on häirinnyt hänen ylenmääräinen puhtoisuutensa. Hän oli kuitenkin jo 22-vuotias tutustuessaan Bettyyn, eikä todellakaan vaikuttanut peräkamaripojalta, jolla ei olisi ollut mitään kokemuksia naismaailmassa. Silti hän heittäytyi palvomaan Bettyä niin täydellisesti, ettei kuullut eikä nähnyt muita.

Päätelinkin Bettyyn tutustumisen olleen Duncanille niin järäsyttävä kokemus, että se sai hänet todella unohtamaan muut tytöt — joita epäilemättä oli ollut. Samaan aikaan, kun Duncan toivoi Bettyyn olevan ”kyllin viaton” ollakseen ymmärtämättä eräiden nuorten naisten happamia katseita, Betty kirjoitti päiväkirjaansa: ”Tunnettua on, että vaikka D. Flemingillä olisi ihailijoita vaikka joka sormelle, ei hän kulje vakituisesti kenenkään kanssa.” (Itseään Betty ei ilmeisesti osannut laskea ”keneksikään”.) Myöhemmin Duncan hakkailee — äärimmäisen viattomasti tietysti! — Rosieta, joten ei hän aivan pyhäkoulupoika ollut.

Kun sitten jossakin vaiheessa Facebookissa vitsailin, miten voisın kirjoittaa koko Betty-sarjan alusta asti uudelleen Duncanin näkökulmasta, ellen enää keksisi sille jatkoa, rupesin miettimään, miten Duncan kuvaisi tätä ensimmäistä talvea 1903–04, jolloin tiesi Bettyyn olemassaolosta.

Duncan ei pitänyt päiväkirjaa, joten kirje oli ainoa mahdollisuus. Mutta kenelle hän kirjoittaisi? Tietysti

isoäidilleen, joka oli hänelle hyvin rakas ja läheinen.

Myöhemminhän vanha rouva Fleming tosiaan tutustuu ja ihastuu Bettyyn ja tekee kaikkensa saadakseen tämän naimisiin pojanpoikansa kanssa. Moira-rouva oli lisäksi sen verran reipasluonteinen, että hänelle Duncan saattoi kirjoittaa melko rohkeasti — jopa siitä, miten pitää Bettyn kättä omassaan silmänräpäyksen liian pitkään...